

Månedens historie – marts 2018

Frk. Larsen og lige rettigheder for herre-medlemmer og dame-medlemmer i Engforeningen Sommerlyst

I dag er det International Kvindedag, eller Kvindernes Internationale Kampdag. Optakten til at have en kvindedag blev taget under et stort kvindemøde arrangeret af **Socialistisk Internationale** i København 1910. I begyndelsen fejrede man dagen en søndag, så flest mulige arbejdende kvinder kunne deltage. Senere blev dagen lagt fast den 8. marts.

I 1977 vedtog FN en resolution som anbefalede at fejring af en international kvindedag. Dagen blev stiftet ud fra en socialistisk politik og hovedformålet med dagen skulle være at *"den i første række skulle bruges som agitation for kvindevalgretten"*.

Der havde været taget initiativer omkring kvinders ligestilling tidligere i Danmark:

Dansk Kvindesamfund (DK) blev stiftet i 1871 og er Danmarks ældste kvindeorganisation. Foreningen var åbent for såvel kvindelige som mandlige medlemmer. En stor del af medlemmerne i DK var lærerinder.

Astrid Stampe Feddersen er nr. 4 på midterste række

Foreningen har gennem alle år først og fremmest organiseret middelklassens kvinder og har været partipolitisk neutral. Den første formålsparagraf for DK var: *"... at hæve Kvinden i aandelig, sædelig og økonomisk Henseende og saaledes tillige gøre hende til et selvstændigere Medlem af Familie og Stat, navnlig ved at aabne Adgang til Selverhverv"*. Men foreningen gik de første mange år ikke ind for valgret og valgbarhed til kvinder.

Asta Stampe Feddersen (1852-1930) blev medlem af DK i 1882. Hun blev kasserer og næstformand af foreningen. Fra 1895 til 1903 boede hun i Ringkøbing, da hendes mand var stiftamtmand her. I den periode fik hun stiftet en aktiv lokalafdeling af DK. Hun var initiativtager til at DK fra 1904 satte spørgsmålet om fulde politiske rettigheder for kvinder på sit program. Fra 1913 var hun formand

for DK. Se også artiklen om Kvindeorganisationer i Ringkøbing i år 1943 på Arkivets hjemmeside under <http://www.ringkoeblinglokalarkiv.dk/lokalhistorier-2/ringkoebing-1864-damekomite/>.

Venstrefløjen i DK og andre af samme overbevisning stiftede i 1885 **Kvindelig Fremskridtsforening**, hvis hovedformål var at ”uddanne kvinder i politisk og social henseende og virke for hendes ligestilling i stat og kommune”, altså generel valgret. Kvindelig Fremskridtsforening optog kun kvindelige medlemmer. En del af deres medlemmer kom fra de kvindelige fagforeninger.

Nu tilbage til overskriften:

Lærerinde, frk. Laura Nikoline Johanne Larsen (1844-1934) var født i København og kom til Ringkøbing i 1877. Hun var ansat ved Borgerskolen i Ringkøbing frem til 1916, i næsten 40 år. Hun flyttede da igen til København, hvor hun bl. a. boede sammen med 2 søstre, der også var uddannet lærerinder.

Som lærerinde ved en købstadsskole skulle hun være seminarieuddannet lærerinde.

Mon ikke lærerinde Frk. Larsen har været medlem af den netop stiftede afdeling af DK her i Ringkøbing?

Fr. Larsen var medlem af Engforeningen Sommerlyst, der blev stiftet i 1868. En medlemsliste fra 1889 indeholder navne på 104 medlemmer. 100 er mænd, mens de resterende 4 er kvinder, heraf de 3 enker med den afdøde ægtefælles erhverv nævnt, for at man kunne identificere dem. Kun Frk. Larsen står med egen stillingsbetegnelse.

Her følger en kort beretning om hendes medlemskab af og afklaring af rettigheder som kvinde i Engforeningen Sommerlyst:

Hvordan foreningens vedtægter lød, da foreningen blev stiftet i 1868, har Arkivet ikke oplysninger om, men i Foreningens 120-års jubilæumsskrift fra 1988, udgivet i 1987, fortælles det, at der den 25. juni 1886, blev afholdt et ekstraordinært bestyrelsesmøde, hvor man behandlede ”en

Forespørgsel fra Lærerinde, Frk. Larsen om hvorvidt hun som Medlem af Foreningen er berettiget til at medtage en fremmed Herre til den aarlige store Engtur”?

Bestyrelsens beslutning blev, at man *”vedtager meget forsigtigt at svare, at skønt Foreningens Love ikke indeholder noget i den retning, antager man dog, at hun nød samme Ret som et Herre-Medlem”*.

Henvendelsen må dog have givet anledning til at foreningens love er blevet tilpasset lidt efterfølgende, for i Arkivet har vi et eksemplar af foreningens love, desværre udateret, hvor der under paragraf 4 står:

”Naar der fra Bestyrelsen udgaar Indbydelse til Afholdelse af en Fest kan ingen andre end Foreningens Medlemmer med Husstand tilstedes Adgang. Medlemmer uden Husstand ere berettigede til at medtage én uden for Foreningen, dog saaledes, at en Herre maa medtage en Dame og en Dame en Herre”.